

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ*

Gizem KENDİRCİ** , Erdem DİRİMEŞE***

Özet

Dil öğrenimi, kültürlerarası iletişimi sağlamanın ve bilimsel gelişmeleri takip etmenin en önemli aracıdır. Dil öğretimi teorilerine göre tüm dillerin ortak yapısal özelliklere sahip olduğunun, sosyal etkileşimin ve kültürel araçların önemine vurgu yapılmaktadır. Etkili bir dil öğretimi sürecinde öğrenenlerin mevcut dil bilgisi, kelime bilgisi ve iletişim becerileri yabancı dil öğretiminde önem taşımaktadır. Ana dilde kazanılan dil bilgisi, kelime dağarcığı, dilbilimsel yapılar ve okuma yazma becerilerinin ikinci dil öğrenimini kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin kazanım ve becerilerinin yabancı dil öğreniminde etkili olması beklenmektedir. Bununla birlikte ana dile olan bağlılık, kültürel arka plan ve kültürel farklılıkların dil öğreniminde ön yargı oluşturabileceği de söylenebilir. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine karşı çoğunlukla olumsuz bir tutum olduğu varsayılmaktadır. Bu çalışma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın özgün yanı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine karşı tutumlarının incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma deseninden anket tekniği kullanılmıştır. Çalışma örneklemini, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü birinci ve ikinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma bulgularına göre, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerin yabancı dil öğrenimine karşı tutumlarının beklenenden daha olumlu olduğu ve yabancı dil öğrenimi konusunda istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi ve Öğrenimi, Türk Dili ve Edebiyatı, Tutum, İngilizce

INVESTIGATION OF ATTITUDES TOWARDS ENGLISH LANGUAGE LEARNING OF ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT UNIVERSITY TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE DEPARTMENT STUDENTS

Abstract

Language learning is the most important means of ensuring intercultural communication and following scientific developments. According to language teaching theories, it is emphasised that all languages have common structural features and the importance of social interaction and cultural tools. In an effective language teaching process, learners' existing grammar, vocabulary and communication skills are important in foreign language teaching. It is thought that grammar, vocabulary, linguistic structures and literacy skills acquired in the mother tongue facilitate second language learning. The achievements and skills of the students of the Department of Turkish Language and Literature are expected to be effective in foreign language learning. However, it can also be said that attachment to the mother tongue, cultural background and cultural differences may create prejudice in language learning. It is assumed that Turkish Language

** Bu çalışma, 16-19 Kasım 2023 tarihlerinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nde düzenlenen I. Uluslararası Karaelmas Disiplinlerarası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü olarak sunulan bildiri metninin genişletilmiş halidir.

** YL Öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Disiplinlerarası Kültürel Çalışmalar Anabilim Dalı, gizemkendirci2407@gmail.com, ORCID: 0009-0000-9280-8397

*** Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, erdemdirimese@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1873-6425

and Literature Department students mostly have a negative attitude towards foreign language learning. This study aims to examine the attitudes of first and second year students of Zonguldak Bülent Ecevit University Department of Turkish Language and Literature towards learning English. The unique aspect of the study is to examine the attitudes of the students of Zonguldak Bülent Ecevit University Department of Turkish Language and Literature towards foreign language learning. Questionnaire technique from quantitative research design was used in the study. The study sample consists of first and second year students of the Department of Turkish Language and Literature at Zonguldak Bülent Ecevit University. According to the findings of the study, it was concluded that the attitudes of the students of Zonguldak Bülent Ecevit University Department of Turkish Language and Literature towards foreign language learning were more positive than expected and that they were willing to learn foreign languages.

Keywords: Foreign Language Teaching and Learning, Turkish Language and Literature, Attitude, English

---

Extended Summary

Language learning serves as a fundamental bridge for intercultural communication and for following scientific developments. Language teaching theories emphasise that various languages have fundamentally similar structural features and that social interaction and cultural tools play decisive roles in the language learning process. Grammar, vocabulary, linguistic structures, and alphabetic skills acquired in the first language have the potential to significantly facilitate second language acquisition. While students of the Department of Turkish Language and Literature are expected to be successful in foreign language learning owing to the skills they have acquired in their fields, it is thought that cultural background and attachment to the native language can create prejudice in foreign language learning and have negative effects on the learning process.

This study aims to examine the attitudes of the students of the Zonguldak Bülent Ecevit University (ZBEÜ) Department of Turkish Language and Literature towards English language learning and the effects of these attitudes on language learning processes. The study aims to contribute to improving language teaching strategies and increasing student motivation by determining students' attitudes towards language learning. The unique aspect of the study is the examination of ZBEU Turkish Language and Literature Department students' attitudes towards foreign language learning.

The study was designed with a quantitative research design and the data were collected by applying the questionnaire technique. The research sample consisted of first and second year students studying in the Department of Turkish Language and Literature at ZBEU. The data obtained from the survey conducted on 150 students studying in the Department of Turkish Language and Literature were statistically analysed with IBM SPSS Statistics 29 software. The data were analysed within the framework of two themes: positive and negative attitudes towards foreign language learning.

According to the findings of the study, 65.3% of the participants stated that they found foreign language learning enjoyable, while 61% of them found learning English enjoyable. In this case, it is possible to say that students generally evaluate the English language learning process positively. While 68% of the participants believe that learning a foreign language is necessary, 72% of them think that it provides individual contribution. Students in the Department of Turkish Language and Literature receive a comprehensive education in linguistics and language learning. With this awareness, they understand that learning a second language makes a significant contribution to their personal and academic development. In addition to learning a foreign language, effective use of the language learnt is also very important. In order to find out whether the participants learnt the foreign language well and used it effectively, a question was asked about following foreign publications, 37% of the participants stated that they followed the content published in foreign languages, while the majority of the remaining participants stated that they did not or could not follow such publications. Although the students stated that language learning is useful, it shows that they have not learnt English at a sufficient level and have not developed enough language skills to follow foreign publications. The students were directed to the statement "Foreign language learning seems complicated for me" and 16% of the participants completely agreed that foreign language learning is very complicated, while 18% disagreed. These data show that the students of the Department of Turkish Language and Literature find foreign language learning less complicated thanks to the education they receive in their mother tongue.

The results of the study show that the majority of the students find learning English enjoyable and pleasurable and believe that learning a foreign language makes personal and academic contributions. This situation reveals that students generally have a positive perspective towards the process of English language learning. However, the students' low rate of following the content published in a foreign language and their difficulty in active language use indicate that their motivation to learn a foreign language and their opportunities to practice are insufficient. It was found that students found foreign language learning less complicated thanks to linguistics and language learning education, which indicates that the knowledge and skills they acquired in their mother tongue contributed to foreign language learning. As a result of the research, it was concluded that although the students had positive attitudes towards learning English, they needed more support in developing and actively using their language skills. It is thought that the steps to be taken in foreign language teaching and learning will be effective in increasing students' success in language learning and becoming individuals who can compete in international fields.

Giriş

Günümüzde, yabancı dil bilgisi, bireylerin iletişim yeteneklerini geliştirme, farklı kültürlerle ait değerleri kavrama ve uluslararası platformlarda etkin bir şekilde yer alma gibi önemli avantajlar sağlamaktadır. Teknolojinin sürekli ilerlemesi, günümüz dünyasının temel dinamiklerinden birini oluşturmaktadır. Bu dinamikler, farklı kültürler ve toplumlar arasındaki etkileşimi artırarak, yabancı dil bilgisinin önemini de vurgulamaktadır. Dil, sadece bir iletişim aracı olmanın ötesinde, kültürlerarası köprüler kurma ve bilimsel gelişmeleri takip etme kapasitesi de göz önünde bulundurulduğunda kritik bir role sahiptir. Ancak, Türkiye'de dil öğretimi sürecinde yaşanan sorunlar, bu potansiyelin tam olarak gerçekleştirilmesinde bir engel teşkil edebilmektedir. Dil, bireylerin düşüncelerini, duygularını ve bilgileri ifade etme biçimi olarak insan deneyimlerinin temel unsurlarından biridir. Aynı zamanda kültürler arası etkileşim, kültür ve bilgi aktarımının temel bir aracı olarak, sosyal ve bilişsel gelişimin merkezinde yer alır. Öğrenme süreci, dilin edinilmesi ve kullanılmasında kritik bir role sahip olup, bireylerin dünyayı anlamlandırma ve içinde buldukları toplumla etkileşim kurma kapasitelerini şekillendirir.¹ Dil öğrenimi, bireylerin sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini destekleyen ve yaşam boyu süren bir süreçtir.¹ Bu süreç, hem sahip olunan ana dilin hem de yabancı dillerin öğrenilmesini içerir. Bireylerin kültürel sınırlarını aşmasını ve farklı kültür ve toplumlarda etkin bir şekilde yer almalarını sağlar.²

Dil öğrenme teorileri, dil edinimi sürecinin nasıl gerçekleştiğini anlamaya yönelik çeşitli yaklaşımlar sunmaktadır. Örneğin, Chomsky'nin (1957) evrensel dilbilgisi teorisi, insanların dil öğrenme yeteneğinin doğuştan geldiğini ve tüm dillerin ortak yapısal özelliklere sahip olduğunu öne sürmekteyken diğer yandan, Vygotsky'nin (1978) sosyokültürel teorisi, dil öğreniminin sosyal etkileşim ve kültürel araçlar aracılığıyla gerçekleştiğini vurgulamaktadır. Krashen (1982) ise ikinci dil edinimi teorisinde, dil öğreniminin doğal bir süreç olduğunu ve öğrenenlerin anlamlı bağlamlarda dile maruz kalmalarının önemini belirtmektedir. Bu teoriler, dil öğrenimi sürecinin çok yönlü doğasını ve bireysel farklılıkların bu süreçteki önemini ortaya koymaktadır.

Dil öğrenimi, aynı zamanda, bireylerin akademik ve profesyonel başarıları için de kritik bir öneme sahiptir. İkinci dil olarak İngilizce'nin öğrenilmesi, özellikle küreselleşme sürecinde, bilgiye erişim, uluslararası işbirliği ve kariyer fırsatları açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır.³ Bu nedenle, dil öğrenimi sürecinin desteklenmesi, eğitim politikaları ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi, günümüzde eğitimciler, dilbilimciler ve politika yapımcılar için önemli bir araştırma ve tartışma alanı olarak ön plana çıkmaktadır.

Dil öğretimi, öğrenenlerin dil becerilerini geliştirmelerini sağlamak için tasarlanmış sistematik bir süreçtir ve bu süreçte öğrenenlerin, dilin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma üzerinde hâkimiyet kurmaları hedeflenmektedir.⁴ Etkili

1 Krashen, Stephen. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. (Oxford: Pergamon, 1982).

2 Cummins, Jim. *Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. (Clevedon: Multilingual Matters, 2000).

3 Crystal, David. *English as a Global Language, 2nd ed.* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003).

4 Richards, Jack - Rodgers, Theodore. *Approaches and Methods in Language Teaching*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2001).

bir dil öğretimi, öğrenenlerin dilbilgisi, kelime bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda onların dil öğrenme stratejilerini keşfetmelerine ve kültürel farkındalıklarını artırmalarına da olanak tanımaktadır.⁵ Dil öğretiminin bu çok boyutlu doğası, öğretmenlere ve dil eğitimcilerine, öğrenenlerin ihtiyaç ve ilgilerine uygun özel öğretim yöntemleri ve teknik materyalleri geliştirme konusunda önemli sorumluluklar yüklemektedir.⁶

Ana dilinin derinlemesine anlaşılması ve kullanılması, bireylerin ikinci bir dil öğrenme sürecinde önemli bir kolaylaştırıcı ve destekleyici faktör olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, Cummins (1981) tarafından geliştirilen ve dil öğrenimindeki temel prensiplerden biri olan “ortak temel beceri” teorisine göre bireylerin, ana dilinde geliştirdikleri beceriler, ikinci bir dil öğrenirken transfer edilebilmekte ve bu süreci kolaylaştırabilmektedir. Ana dilde edinilen dilbilgisi, kelime dağarcığı, dilbilimsel yapılar ve okuma-yazma becerileri gibi temel dil becerileri, ikinci dil öğreniminde bir temel oluşturarak, öğrenenlerin yeni dildeki bilgileri daha hızlı ve etkili bir şekilde işleme-lerine yardımcı olmaktadır.⁷ Bu, özellikle dilbilgisi ve kelime dağarcığı gibi soyut dil öğelerinin öğrenilmesinde ve çok dilli bireylerin dil arası bağlantılar kurma yeteneklerinin geliştirilmesinde belirgin bir avantaj sağlamaktadır.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, zengin bir tarihi ve kültürel mirası temsil eden, Türkçenin yapısını, tarihini, edebiyatını ve kullanımını kapsamlı bir biçimde inceleyen akademik bir disiplindir. Bu disiplin, dilin ve edebiyatın, toplumsal kimlik, kültür ve tarih üzerindeki etkilerini derinlemesine analiz ederken, aynı zamanda öğrencilere eleştirel düşünme, analitik yorumlama ve yaratıcı ifade becerileri kazandırmayı hedeflemektedir.⁸ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, öğrencilerini Türkçenin ses bilgisi, biçimbilimi, sözdizimi ve anlam bilimi gibi dilbilimsel alanlarında bilgilendirmenin yanı sıra, Türk ve Dünya Edebiyatı’ndan önemli eserleri, yazarları ve edebi akımları tanıma

ve bu eserleri çeşitli teorik yaklaşımlarla eleştirel bir şekilde değerlendirme konularında da yetiştirmektedir. Bunların yanında Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türkçe öğretmenliği programları ile yakın ilişki içinde bulunarak, geleceğin Türkçe öğretmenlerini, dil öğretimi konusunda en güncel metodolojiler ve öğretim yöntem ve teknik stratejileriyle donatmaktadır. Bu bütünlük yaklaşım, öğrencilerin akademik ve profesyonel alanda başarılı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin dil ve edebiyatın toplum üzerindeki etkisinin farkında olan, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen bireyler olarak gelişmeleri için gerekli araçları da sağlamaktadır.

Ana dile olan bağlılık ve diğer dilleri öğrenme süreci, bireylerin kültürel arka planlarından ve bu bağlamda gelişen ön yargı ve kültürel farklılıklar tarafından önemli ölçüde etkilenmektedir. Özellikle, dil aileleri arasında önemli yapısal ve fonolojik farklılıklar barındıran farklı dil ailelerinden Ural-Altay ve Sami dilleri arasındaki geçiş ve öğrenme süreci, bu etkileşimlerin somut bir örneğini teşkil etmektedir. Bu dillerin öğrenilmesi, sadece dilbilimsel zorlukları değil, aynı zamanda öğrenenlerin kültürel algıları ve tutumlarıyla ilgili engelleri de içermektedir. Örneğin, Aikhenvald (2007) tarafından belirtildiği üzere, dil öğrenme süreci, bireylerin kendi kültürel kimliklerine olan bağlılıkları ve diğer kültürlerle etkileşime açıklıkları tarafından şekillendirilmekte ve bu durumda, öğrenme motivasyonu ve başarısında belirgin bir rol oynamaktadır.⁹ Ural-Altay ve Sami dilleri arasındaki öğrenme sürecinde karşılaşılan bazı zorluklar, dilbilimsel farklılıkların yanı sıra, bu dilleri konuşan topluluklar arasındaki kültürel farklılıklardan ve tarihsel ilişkilerden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, dil öğrenme süreci, sadece dilbilimsel bir mesele olmaktan çıkarak, kültürel bir etkileşim ve anlayış süreci haline de gelmektedir. Bu nedenle, Ural-Altay ve Sami dilleri arasındaki dil öğrenme süreci, dil öğrenenlerin kültürel ön yargılarını aşmaları ve farklı kültürel perspektiflere açık olmalarını gerektiren karmakarışık bir süreç olmaktadır.

5 Ellis, Rod. *Task-based Language Learning and Teaching*. (Oxford: Oxford University Press, 2003).

6 Nunan, David. *Second Language Teaching & Learning*. (Boston: Heinle & Heinle Publishers, 1999).

7 Cummins, *The role of primary language development A theoretical framework*, (California: California State Department of Education, 1981).

8 Demirel, Özcan. *Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi*. (Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2005).

9 Aikhenvald, Alexandra Yurievna - Dixon, Robert Malcolm Ward (Eds.). *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology*. (Oxford: Oxford University Press, 2007).

Dil, sadece iletişim aracı olmanın ötesinde, bir kültürün taşıyıcısı ve koruyucusu işlevi de görmektedir. Bu bağlamda, kendi dilini ve edebiyatını derinlemesine öğrenen bireyler, kendi kültürlerine ve dillerine daha güçlü bir bağlılık gösterebilmektedir. Bu durum, özellikle Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri açısından, İngilizce gibi küresel bir dili öğrenmeye karşı potansiyel bir ön yargı veya isteksizlik oluşturabilmektedir. Kramsch tarafından dile getirildiği üzere, yabancı dil öğrenenlerin kendi ana dillerine olan derin bağlılıkları, diğer dilleri öğrenme sürecine yaklaşımlarını şekillendirebilir.¹⁰ Bu durum, özellikle küreselleşme ve kültürel çeşitliliğin öneminin arttığı günümüz dünyasında, dil öğrenmeye karşı bir ön yargı olarak kendini gösterebilmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri, kendi dil ve kültürlerinin zenginliğini ve derinliğini keşfettikçe, bu bağlamda İngilizce gibi dilleri öğrenmeye yönelik tutumları üzerinde bir ön yargı oluşabilmektedirler. Bu ön yargı, dil öğrenmenin sadece bir dilbilimsel süreç olmadığı, aynı zamanda kültürel ve kimlikle ilgili boyutları da içerdiği gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin İngilizce öğrenimine yönelik potansiyel ön yargıları, dilin kültürel koruyuculuğuyla bireylerin kendi kültür ve dillerine olan bağlılıkları arasındaki karmaşık bir ilişkiyi yansıtmaktadır.

Hızla gelişen bilim ve teknoloji çağında, son dönemde küresel iletişimin ve bilimsel gelişmelerin sınırlarını aşarak uluslararası bir platformda paylaşılması, yabancı dil bilgisinin önemini daha da ön plana çıkarmaktadır. Bu bağlamda, özellikle İngilizcenin, bilim ve teknoloji alanındaki en son gelişmeleri takip edebilmek, uluslararası konferanslarda yer alabilmek ve akademik çalışmaları yayımlamak için vazgeçilmez bir araç haline geldiği kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Crystal tarafından da belirtildiği üzere, İngilizcenin global lingua franca (ortak dil) olarak kabul edilmesi, bilgiye erişimi kolaylaştırmasının yanı sıra, farklı kültürlerden gelen bilim insanlarını bir araya getirerek bilimsel işbirliğini de teşvik

etmektedir.¹¹ Ancak, yabancı dil bilgisinin bu potansiyelinden tam olarak faydalanabilmek adına, dil öğrenme süreçlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi ve dil becerilerinin doğru bir şekilde kullanılması da gerekmektedir. Bu nedenle, yabancı dil öğrenimi, sadece dilbilimsel bir süreç olarak değil, aynı zamanda küresel bilgi ekonomisine katılım ve uluslararası işbirliğinin bir aracı olarak da ele alınmalı ve incelenmesi gerekmektedir. Bu perspektiften bakıldığında ise yabancı dil öğrenmenin önemi, sadece bireysel başarı ve iletişim becerilerinin geliştirilmesiyle sınırlı kalmayarak, aynı zamanda bilimsel ve teknolojik gelişmelerin küresel ölçekte paylaşılmasını ve anlaşılmasını kolaylaştıran temel bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’de yabancı dil öğretiminin zorunlu olmasına rağmen, genel olarak istenilen başarı düzeyine ulaşamadığı gözlemlenmektedir. Bu durum, özellikle Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri arasında yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz tutumlar olduğu varsayımına yol açmış ve ana dilini seçen öğrencilerin başka bir dil öğrenmeye isteksiz olabilecekleri düşünülmüştür. Bu konuda Kolaç’ın “Yabancı Diller ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Konusundaki Yönelim ve Görüşleri” başlıklı çalışmasında, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun yabancı dille öğrenim ve öğretim düşüncesine katılmadığı belirlenmiştir.¹² Ayrıca Çakıcı (2007)’nin üniversite öğrencilerine yönelik zorunlu ortak ders olarak verilen İngilizce dersine karşı tutumlarını yönelik çalışmasında, İngilizce’ye karşı katılımcıların olumsuz tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.¹³ Ancak ZBEÜ’nde yapılan bu araştırmada bu ön yargının aksine, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum sergiledikleri ve bu konuda istekli oldukları ortaya konulmuştur. Daha önce yapılan çalışmalarda Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin İngilizce öğrenimine karşı olumsuz tutumda oldukları tespit edilmiştir.

10 Kramsch, Claire. *Context and Culture in Language Teaching*. (Oxford: Oxford University Press, 1993).

11 Crystal, *English as a Global Language*, 18.

12 Kolaç, Emine. “Yabancı Diller ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin ‘Yabancı Dil Öğretimi’ ve ‘Yabancı Dille Öğretim’ Konusundaki Yönelim ve Görüşleri”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1/4 (2008), 397-412.

13 Çakıcı, Dilek. *Üniversite Öğrencilerinin Ortak Zorunlu Dersler Kapsamındaki İngilizce Dersine Yönelik Tutumları*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007.

Adıyaman'ın çalışmasında ikinci dil öğrenimi konusunda öğrenen tutumlarından kaynaklı olumsuz faktörlerin belirlenmesi gerektiği, olumsuzlukların azaltılarak nihayetinde tamamen ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılmasının önemi ortaya konulmuştur. Yabancı dil öğreniminde daha başarılı olmak için bu oldukça önemli görülmüştür.¹⁴

Bu araştırmanın temel amacı, ZBEÜ İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi bünyesinde eğitim gören Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin, yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik tutumlarını ortaya koymaktır. Bu çalışma, özellikle Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine karşı sergiledikleri tutumların belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Söz konusu öğrenci grubunun, dil öğrenimi sürecine ilişkin tutumlarının kapsamlı bir şekilde ortaya konulması, çalışmanın özgünlüğünü ve değerini artırmaktadır. Bu bağlamda, elde edilecek bulguların, yabancı dil eğitimi alanında stratejilerin geliştirilmesine ve öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının artırılmasına yönelik önemli katkılar sunması beklenmektedir. Araştırma, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumlarını anlamak ve bu tutumların ne ölçüde olumlu veya olumsuz olduğunu belirlemek üzerine odaklanmaktadır. Dil öğrenme tutumlarına yönelik çalışmaların, öğrenciler üzerinde yabancı dil öğreniminin etkilerini anlamayı sağlayacağı, bununla birlikte olumlu veya olumsuz tutumların sebeplerini belirlemeye imkan vereceği belirtilmektedir.¹⁵ Tutumlara yönelik öğrenen bireylerin özelliklerinin belirlenmesi, tutumların ölçülmesi ve analiz edilmesi dil eğitimi ve öğretimine yönelik hedeflerinin belirlenmesinde yardımcı olacaktır.

1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın örnekleme, ZBEÜ Türk Dili ve Edebiyatında bulunan 150 öğrenciden oluşmaktadır. ZBEÜ Türk Dili ve Edebiyatı 1.ve 2. Sınıf öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine karşı tutumlarının ortaya konulması çalışmanın özgün yanını oluşturmaktadır. Katılımcıların minimum, maksimum, standart sapma-

ları hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında 150 öğrenciye anket uygulanmış, uygulanan anketin sonuçlarının tamamı değerlendirmeye alınmıştır.

Çalışmada kullanılan ankette veriler IBM SPSS Statistics 29 programlarına aktarılarak tamamlanmıştır. Katılımcıların öncelikle yaş aralığı ve cinsiyetini belirlemek için demografik bilgi formu sunulmuştur. Daha sonra Adıyaman (2019) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 5'li likert tipi ifadelerinden oluşmaktadır. Beşli likert tipi ölçeğin maddelerin "Hiç katılmıyorum=1", "Az katılıyorum=2", "Kısmen katılıyorum=3", "Çoğunlukla katılıyorum=4" ve "Tamamen katılıyorum=5" olarak belirlenen sorulardan oluşan ankete verdikleri yanıtlarla sınırlıdır. Bu çalışmanın değerlendirmesi, Adıyaman tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği'nin kullanılmasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu ölçek, öğrencilerin İngilizce öğrenmeye yönelik tutumlarını belirlemek için tasarlanmıştır ve 5'li Likert tipi ifadeleri içermektedir. Değerlendirme, öğrencilerin anket sorularına verdikleri yanıtlar üzerinden yapılır. Ölçek, katılımcıların yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarını "Hiç katılmıyorum", "Az katılıyorum", "Kısmen katılıyorum", "Çoğunlukla katılıyorum" ve "Tamamen katılıyorum" seçenekleri arasında derecelendirmelerini sağlar. Bu değerlendirme, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik genel tutumlarının ne kadar olumlu veya olumsuz olduğunu belirlemek için kullanılır.

Değerlendirmenin temel amacı, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının derinlemesine anlaşılması ve bu tutumların öğrenim süreci üzerindeki etkilerinin incelenmesidir. Bu kapsamda, öğrencilerin tutumları, yabancı dil öğrenme motivasyonları, öğrenme sürecine olan katılımları ve yabancı dil öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorluklara yönelik algıları gibi çeşitli boyutlarda değerlendirilir. Böylece, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik tutumlarının pozitif veya negatif olup olmadığı, bu tutumların nedenlerinin ne olduğu ve dil öğrenme sürecini nasıl etkilediği gibi önemli bilgiler elde edilir.

14 Adıyaman, Ayşe. "Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6/39 (2019), 234-248.

15 İnal, Sevim vd., Evin, İ., & Saracoğlu A., S "Yabancı Dil ve Yabancı Dil Edinimi İle Öğrenci Yaklaşımları Arasındaki İlişki". *Dil Dergisi*, 130 (2005), 38-53.

Bu çalışmanın değerlendirmesinde, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik tutumlarını kapsamlı bir şekilde analiz ederek, eğitimcilerin ve dil öğretim programlarının bu tutumları olumlu yönde geliştirmek için gereken adımları belirlemelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

2. Bulgular ve Tartışma

2.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Bu başlık altında çalışmaya katılanlar hakkında yaş ve cinsiyet hakkında bilgiler verilmiştir.

Bu tabloda, katılımcıların yaş verileri ve bu verilere ilişkin istatistikler sunulmuştur. Toplamda 146 katılımcı bulunmaktadır. Ortalama yaşın ne kadar güvenilir olduğunu gösteren standart ortalama hatası 0,433 ve yaş verilerinin ne kadar dağınık olduğunu gösteren standart sapma ise 5,232'dir. En düşük yaş değeri 17 iken, en yüksek yaş değeri 50 olarak belirlenmiştir. Bu, katılımcıların yaş aralığının oldukça geniş olduğunu göstermektedir.

Tablodaki verilere göre, katılımcıların yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde çeşitli yaş gruplarının temsil edildiği görülmektedir. En büyük yaş grupları 19 ve 20 yaşlarındaki katılımcılar olarak belirlenmiştir, sırasıyla %21,3 ve %14,7 oranlarındadır. 21 yaşındaki katılımcılar da önemli bir orana sahiptir (%12,0). Bu yaş grupları, toplam katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Bu çalışmaya toplam 150 kişi katılmıştır. Katılımcıların cinsiyeti incelendiğinde %52,7 kadın %36,7'si erkektir.

Bu çalışma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik tutumlarını ve yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine karşı tutumlarını incelemektedir. Araştırma, 150 katılımcıyla yürütülmüş olup, katılımcıların yabancı dil öğrenmeye yönelik genel tutumları ve bu sürece yönelik çeşitli görüşler analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları İLGİ, YARARLILIK ve KAYGI açısından ele alınmış ve bulgularımızı değerlendirirken de buna göre analiz yapılmıştır.

Tablo 1: Araştırma Katılımcılarının Yaş İstatistikleri

Katılımcı	Standart Ortalama Hatası	Standart Sapma	Minimum	Maksimum
146	0,433	5,232	17	50

Tablo 2: Katılımcıların Yaş Dağılımı Yüzdeleri

Katılımcı Yaş	n	%
17	8	5,3
19	32	21,3
20	22	14,7
21	18	12,0
22	19	12,7
23	11	7,3
24	4	2,7
25 - 30 yaş	14	9,3
35 - 50 yaş	6	4,1

Tablo 3: Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı Yüzdeleri

N=150	n	%
Erkek	55	36,7
Kadın	79	52,7

1. *Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Keyif ve Zevk Alma Durumu*, İlgil: Katılımcıların %61'i yabancı dil öğrenmeyi keyifli bulma ve bundan zevk alma konusunda "çoğunlukla katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" yanıtlarını vermişlerdir. Özellikle "Yabancı dil öğrenmekten zevk alırım" ifadesine katılımcıların %65,3'ü olumlu yanıt vermiştir. Bu durum, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin, İngilizce öğrenme sürecini genellikle pozitif bir deneyim olarak gördüklerini ve bu süreci keyifli bulduklarını göstermektedir. Yıldırım tarafından belirtildiği üzere, öğretim materyallerinin çeşitliliğinin ve güncelliğinin artırılması, teknolojik araçların ve interaktif materyallerin etkin kullanımı, öğrencilerin dil öğrenme sürecine olan ilgisini ve motivasyonunu artırabilmektedir.¹⁶ Dil öğreniminde kaygı düzeyi yüksek olan öğrenciler için

16 Yıldırım, Kemal. "Eğitimde Teknolojik Araçların Kullanımı ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir İnceleme". *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 11/2 (2020), 213-229.

Tablo 4: Katılımcıların Yabancı Dil Öğrenme Tutumlarına İlişkin Yanıtlarının Yüzdelerle Dağılımı

N=150	Katılma Derecesi (%)				
	Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Çoğunlukla katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Yabancı dil öğrenmek keyiflidir.	8	4,7	23,3	26,7	30,7
Yabancı dil öğrenmek beni korkutur.	41,3	20,0	16,7	9,3	5,3
Yabancı dil öğrenmekten zevk alırım.	4,7	9,3	20,7	23,3	34,7
Yabancı dil öğrenmeyi gerekli bulmuyorum.	68,0	6,0	5,3	4,7	8,0
Yabancı dil bilmenin bana katkı sağlayacağına inanıyorum.	3,3	5,3	2,0	14,0	68,0
Yabancı dilde yayınları okumayı severim.	13	14,7	27,3	15,3	22,0
Yabancı dil öğrenmek bana karmaşık gelir.	18,0	22,7	22,0	14,0	16,0
Yabancı dil öğrenirken zorlandığımda çabuk pes ederim.	25,3	22,0	21,3	10,0	14,0
Yabancı dil öğrenmenin bana katkısı olduğunu düşünmüyorum.	72,0	5,3	6,7	4,7	4,0
Yabancı dil öğrenmek kendimi iyi hissettirir.	5,3	10,0	14,0	17,3	46,0
Yabancı dil öğrenirken başarılı olmak benim için önemlidir.	5,3	2,7	7,3	19,3	58,0

önemli olduğu söylenebilir. İnteraktif ve öğrenci merkezli öğrenme ortamları kaygıyı azaltabilir ve öğrenme sürecine daha aktif katılımı teşvik edebilir olduğu görülmektedir. Erdoğan ve Çakır'a göre, dil öğrenim sürecinin öğrenci merkezli hale getirilmesi ve öğrenme faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, öğrencilerin ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme faaliyetlerinin, motivasyonlarını ve dolayısıyla dil öğrenme başarılarını artırdığını göstermektedir.¹⁷ Bu yaklaşım, öğrencilerin dil öğrenimine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir ve olumsuz faktörlerin azaltılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca "yabancı dil öğrenmede başarı, büyük ölçüde öğrencinin hedef dile ve kültüre karşı tutumuna ve bu dili öğrenmeye yönelik motivasyonuna bağlıdır".¹⁸ Ellis sosyal etkileşim ve eğlenceli öğrenme aktivitelerinin dil becerilerinin gelişimindeki önemini vurgulamıştır.¹⁹ Bu bağlamda, dil kafeleri, film geceleri gibi sosyal ve kültürel etkinlik-

ler önerilebilir. Bu tür etkinlikler, Krashen'in "edimsel öğrenme" teorisine uygun olarak, öğrencilerin dil becerilerini gerçek yaşam kontekstinde kullanmaları için fırsatlar sunar.²⁰

2.Yabancı Dil Öğrenmenin Gerekli Olup Olmadığı ve Katkı Sağlayıp Sağlamadığı Üzerine Görüşler, Yararlılık: Katılımcıların % 68'i yabancı dil öğrenmeyi gerekli bulmakta ve %72'si yabancı dil öğrenmenin bireye katkı sağlayacağını düşünmektedir. Crystal, İngilizcenin küresel bir dil olarak yükselişini ve bu durumun bireyler ve toplumlar için yarattığı ihtiyaçları tartışmakta ve yabancı dil öğreniminin, küresel iletişim ve işbirliği bağlamında bir önem taşıdığını vurgulamaktadır.²¹ Bu durum, bireylerin ve toplumların, küresel bir dünyada etkili bir şekilde iletişim kurabilmeleri için yabancı dil becerilerine sahip olmalarının önemini göstermektedir.

17 Erdoğan, Volkan - Çakır, Hasan. "Dil Öğreniminde Motivasyonu Artırmanın Yolları". *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, 15/1 (2019), 348-362.

18 Gardner, Robert Charles - Lambert, Wallace Ewart. *Attitudes and Motivation in Second-Language Learning*. Rowley, (MA: Newbury House, 1972).

19 Ellis, *Task-based Language*, 3.

20 Krashen, *Principles and Practice*, 22.

21 Crystal, *English as a Global Language*, 110.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri öğrenim gördükleri bölümde dilin ve dil öğrenmenin önemine dair bilgi ve kazanımlara sahip olmaktadır. Bu nedenle ikinci bir dil öğrenmenin kendilerine katkı sağlayacağını farkındadırlar.

3.Yabancı Dilde Yayınları Takip Etme: Katılımcıların %37'si yabancı dil yayınları takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu yabancı dil yayınları takip etmediklerini veya edemediklerini belirtmişlerdir. Her ne kadar dil öğrenmenin gerekli ve yararlı olduğunu düşünseler de öğrencilerin yabancı yayınları takip edebilecek kadar İngilizceyi öğrenemedikleri ve İngilizce öğrenme konusunda yeterli çabayı göstermedikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerin dil öğrenme konusundaki motivasyonlarının ikinci bir dile karşı bu anlamda yeterli olmadığı ve her ne kadar olumlu tutum geliştirseler de dil öğreniminde etkili olan okuma ve öğrenilen dildeki yayınları takip etmeye önem vermedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı dil öğreniminde karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek ve öğrenme sürecini daha etkili hale getirmek amacıyla yapılan önceki çalışmalar, öğretmen yetiştirme programlarının güncellenmesi²², öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve güncellenmesi²³ ve öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarının benimsenmesi²⁴ gibi çeşitli stratejilerin önemini vurgulamaktadır.

4.Yabancı Dil Öğreniminin Zorlukları: Öğrencilere “Yabancı dil öğrenmek bana karmaşık gelir” ifadesi yönlendirilmiş ve katılımcıların %16'sı “tamamen katılıyorum”, %14'ü “çoğunlukla katılıyorum”, %22'si “kısmen katılıyorum”, %22,7'si “az katılıyorum” ve %18'i “hiç katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Genel anlamda eğitimde önceki öğrenmeler sonraki öğrenmeyi besler ve kolaylaştırır. Türk Dili Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin kendi ana dilleri konusunda lisans derecelerindeki aldıkları eğitim dil öğrenimine yönelik olduğundan, öğrencilerin çoğunlukla dil öğrenimini karmaşık bulmadıkları söylenebilir.

“Yabancı dil öğrenirken zorlandığımda çabuk pes ederim” sorusuna ise katılımcıların %25,3'ü “ta-

mamen katılıyorum”, %22,0'ü “çoğunlukla katılıyorum”, %21,3'ü “kısmen katılıyorum”, %10,0'ü “az katılıyorum” ve %14,0'ü “hiç katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Öğrencilerin genel olarak öğrene zorluğu karşısındaki tutumlarının genel eğilimlerle benzerlik gösterdiği söylenebilir.

5.Yabancı dil öğreniminde başarılı hissetme: “Yabancı dil öğrenmenin bana katkısı olduğunu düşünmüyorum” önermesine katılımcıların %72,0'ü “hiç katılmıyorum” şeklinde; “Yabancı dil öğrenmek kendimi iyi hissettirir” önermesine ise %63,3'ü “tamamen katılıyorum” veya “çoğunlukla katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Bu durum öğrencilerin dil öğrenimini anlamlı ve değerli buldukları şeklinde yorumlanabilir.

ZBEÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün birinci ve ikinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırma, İngilizce öğrenmeye yönelik tutumların, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri arasında büyük bir çeşitlilik gösterdiğini kanıtlamaktadır. Bu tutumların anlaşılması ve öğrencilerin daha etkin bir şekilde yabancı dil öğrenmelerini sağlamak amacıyla, öğrenim sürecine dair motivasyon ve ihtiyaçların daha iyi anlaşılmasına yönelik detaylı araştırmalara ihtiyacımız bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin olumlu tutumlarını pekiştirecek ve olumsuz tutumları dönüştürecek stratejilerin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin İngilizce öğrenimine yönelik tutumlarını değerlendirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%61) İngilizce öğrenmeyi zevkli bulduğunu ifade etmektedir. Ayrıca, katılımcıların %65,3'ü yabancı dil öğreniminin keyifli olduğunu belirtmiştir. Bu veriler, öğrencilerin İngilizce öğrenim sürecine genel olarak pozitif bir bakış açısıyla yaklaşıtlarını göstermektedir. Öğrencilerin %68'i yabancı dil öğrenmenin gerekli olduğuna inanmakta, %72'si ise bu sürecin bireysel katkı sağladığını düşünmekte-

22 Demir, Serkan vd. “Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Programlarının Dil Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi”. Eğitim ve Bilim 43/195 (2018), 169-188.

23 Yıldırım, *Eğitimde Teknolojik Araçların Kullanımı*, 215.

24 Erdoğan, Çakır, *Dil Öğreniminde*, 352.

dir. Bu durum, çok dilli becerilerin uluslararası iletişimde önemini vurgulamaktadır. Ancak, araştırmaya katılanların %37'si yabancı dilde yayımlanan içerikleri takip ettiklerini belirtirken, geri kalan büyük çoğunluk bu tür yayınları izlemediklerini veya izlemediklerini ifade etmiştir. Bu durum, öğrencilerin İngilizceyi yeterli düzeyde öğrenemediklerini ve yabancı yayınları takip edecek kadar dil becerisi geliştiremediklerini gösterirken, öğrencilerin yabancı dil öğrenme motivasyonu ve çabalarının yetersiz olduğunu ve öğrenilen dili aktif olarak kullanma konusunda gereken önemi vermediklerini de ortaya koymaktadır. Yapılan anket verilerine göre, "Yabancı dil öğrenimi benim için karmaşık görünüyor" ifadesine yönelik olarak, %16'sı yabancı dil öğrenmenin çok karmaşık olduğunu tamamen kabul ederken, %18'i hiç katılmadığını belirtmiştir. Bu, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin, ana dillerinde aldıkları eğitim sayesinde yabancı dil öğrenimini genellikle daha az karmaşık bulduklarını göstermektedir.

Bulgular, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun İngilizce öğrenmeyi zevkli ve keyifli bulduğunu, yabancı dil öğrenmenin gerekli olduğuna inandığını ve bireysel katkı sağladığını düşündüğünü ortaya koymuştur. Bu durum, öğrencilerin İngilizce öğrenim sürecini genel olarak olumlu değerlendirdiklerini göstermektedir. Bu bulgular, dil öğrenimi stratejilerinin gözden geçirilmesi ve pratik yapma olanaklarının artırılması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik olumlu tutumları, yabancı dil öğreniminin önemini kavradıklarını göstermektedir. Ancak, öğrencilerin dil becerilerini geliştirme ve öğrendikleri dili aktif olarak kullanma konusunda daha fazla çaba göstermeleri gerekmektedir. Bölüm, öğrencilerin dil öğrenme motivasyonlarını artırmak ve onları yabancı dilde yayımlanan içerikleri takip etmeye teşvik etmek için ek önlemler alabilir. Böylece, öğrencilerin İngilizce yeterliliklerini geliştirmeleri ve çok dilli bir ortamda etkili iletişim kurabilmeleri sağlanabilir. Öğrencilerin olumlu tutumlarını pekiştirmek ve olumsuz tutumları dönüştürmek için, öğrenim sürecine dair motivasyon ve ihtiyaçların daha iyi anlaşılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Kaynakça

1. Kitaplar

- Aikhenvald, Alexandra Yurievna - Dixon, Robert Malcolm Ward (Eds.). *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press, 2007.
- Bialystok, Ellen. *Bilingualism in Development: Language, Literacy, and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Byram, Michael. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters, 1997.
- Chomsky, Noam. *Syntactic Structures*. The Hague/Paris: Mouton, 1957.
- Crystal, David. *English as a Global Language, 2nd ed.* Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Cummins, Jim. *The role of primary language development in promoting educational success for language minority students. In Schooling and language minority students: A theoretical framework*, California: California State Department of Education, 1981.
- Cummins, Jim. *Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. Clevedon: Multilingual Matters, 2000.
- Demirel, Özcan. *Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2005.
- Ellis, Rod. *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Gardner, Robert Charles - Lambert, Wallace Ewart. *Attitudes and Motivation in Second-Language Learning*. Rowley, MA: Newbury House, 1972.
- Graddol, David. *English Next*. London: British Council, 2006.
- Halliday, Michael Alexander Kirkwood. *Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. London: Edward Arnold, 1978.
- Kavcar, Cahit. *Türkçe Eğitimi ve Sorunlar*. Ankara: Engin Yayınevi, 1998.
- Krashen, Stephen. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon, 1982.
- Kramsch, Claire. *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 1993.
- Nunan, David. *Second Language Teaching & Learning*. Boston: Heinle & Heinle Publishers, 1999.
- Richards, Jack - Rodgers, Theodore. *Approaches and Methods in Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press, 2nd ed., 2001.
- Vygotsky, Lev Semenovich. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978.

2. Makaleler

- Adıyaman, Ayşe. "Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6/39 (2019), 234-248.
- Demir, Serkan vd. "Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Programlarının Dil Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi". *Eğitim ve Bilim*, 43/195 (2018), 169-188.
- Erdoğan, Volkan - Çakır, Hasan. "Dil Öğreniminde Motivasyonu Artırmanın Yolları". *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, 15/1 (2019), 348-362.
- İnal, Sevim vd., Evin, İ., & Saracoğlu A., S "Yabancı Dil ve Yabancı Dil Edinimi İle Öğrenci Yaklaşımları Arasındaki İlişki". *Dil Dergisi*, 130 (2005) 38-53.
- Kolaç, Emine. "Yabancı Diller ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin 'Yabancı Dil Öğretimi' ve 'Yabancı Dille Öğretim' Konusundaki Yönelim ve Görüşleri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1/4 (2008), 397-412.
- Lee, David - Williams, Laura. "Examining the Relationship between Learner Traits and Academic Achievement". *International Journal of Education Studies*, 8/4 (2018), 112-128.
- Smith, Andrew et all. "Taking teaching and learning seriously: Approaching wicked consciousness through collaboration and partnership". *To Improve the Academy: A Journal of Educational Development*, 41/1 (2022), 38-67.
- Smith, John - Johnson, Mary. "The Impact of Learner Characteristics on Educational Objectives". *Journal of Educational Research*, 29/3 (2019), 101-115.
- Yıldırım, Kemal. "Eğitimde Teknolojik Araçların Kullanımı ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir İnceleme". *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 11/2 (2020), 213-229.

3. Tezler

- Çakıcı, Dilek. Üniversite Öğrencilerinin Ortak Zorunlu Dersler Kapsamındaki İngilizce Dersine Yönelik Tutumları. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007.
- Kazazoğlu, Sinan. *Anadili ve Yabancı Dil Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2011.

Ek 1. Yabancı Dil Tutum Ölçeği

Sıra No	Aşağıdaki ifadelerden her birini dikkatle okuyup size ne derece uyduğunu (X) şeklinde işaretleyiniz.	Katılma Dereceniz				
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Çoğunlukla katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1	Yabancı dil öğrenmek keyiflidir.					
2	Yabancı dil öğrenmek beni korkutur.					
3	Yabancı dil öğrenmekten zevk alırım.					
4	Yabancı dil öğrenmeye istekliyim.					
5	Yabancı dil öğrenmeyi gerekli bulmuyorum.					
6	Yabancı dil bilmenin bana katkı sağlayacağına inanıyorum.					
7	Yabancı dilde yayınları okumayı severim.					
8	Yabancı dil öğrenmek bana karmaşık gelir.					
9	Yabancı dil öğrenirken zorlandığımda çabuk pes ederim.					
10	Yabancı dil öğrenmenin bana katkısı olduğunu düşünmüyorum.					
11	Yabancı dil öğrenmek kendimi iyi hissettirir.					

Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.03.2024-427079	Kurum Kayıt Tarihi ve Sayısı: 29.02.2024/422842	Protokol No:541
		08.03.2024
T.C. ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI		
ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Anket	
BAŞLIK:	Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenimine Karşı Tutumun Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Öğrenim Gören Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde İncelenmesi	
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Dr. Öğr. Üyesi Erdem DİRİMEŞE	
YARDIMCI ARAŞTIRMACI:	Gizem KENDİRCİ	
KARAR:	UYGUN	
ETİK KURUL ÜYELERİ		
Prof. Dr. Şaban ÇELİKOĞLU Başkan		
Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK Üye	Prof. Dr. Ahmet EFİLOĞLU Üye Katılmadı	
Prof. Dr. Mehmet CURAL Üye	Doç. Dr. Yücel NAMAL Üye	
Prof. Dr. Tülay KUZLU AYYILDIZ Üye	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Çağatay BÜYÜKUYSAL Üye	
29.05.2014 Tarih ve 2014/08-13 Sayılı Senato Kararı ile Kabul Edilmiştir.		
Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak sorgulaması https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5319&eD=BSN6KE6ZFK&eS=427079 adresinden yapılabilir.		